

Теодора Маринова Макавеева;
Магистър „Международни политически отношения и сигурност”, катедра
„Политология”, СУ „Св. Климент Охридски”

Ролята на външната политика за изграждането на положителен образ на България в чужбина

В съвременния свят, в който телекомуникационната революция увеличи неимоверно информационните потоци, правителствата са изключително внимателни по отношение на националния имидж. Добрият имидж на държавата води до увеличаване на чуждите инвестиции, открива нови възможности за износ и дава тласък на туризма. Изграждането на положителен имидж на България пред чужди публики – правителствата, както и народите на други държави – е една от важните задачи на всяко българско правителство. А с най-мощни инструменти, за да осъществи тази задача, разполага външната политика – най-малкото, защото българските посолства и консулства могат успешно да промотират желанието национален имидж.

През последните години самата представа за външна политика се промени – вместо използването на твърда сила (заплаха с насилие, принуда – включително икономическа, използване на насилие за осъществяване на външнополитическите цели) все повече се акцентира върху меката сила и публичната дипломация, която по същество представлява „културна” дипломация. Дейностите, осъществявани от външните министерства, стават все по-разнообразни и донякъде навлизат в области, традиционно приоритет на културните или икономически министерства на една държава – организиране на икономически форуми, на културни прояви и др. В този смисъл външното министерство на България, осъществявайки външната политика на страната, трябва да си взаимодейства тясно с други държавни ведомства и да действа като „диригент”, да синхронизира действията на

различните държавни структури, насочени към изграждане на положителен образ на страната ни.

Към момента сред основните проблеми са, че България не е добре позната, а хората, които са чували за нас, много често ни свързват основно със Съветския съюз. За да се промени това, е нужна външна политика, която да подмени имиджа на България като държава от бившия Източен блок, с такъв, утвърждаваща страната ни като членка на Европейския съюз, приела и следваща общеевропейските ценности на демокрация, равенство, върховенство на закона.

Във външната политика на България – особено тази спрямо нашите съседи, с които споделяме обща история, чиито бурен характер обуславя някои неразрешени проблеми, е важно да се води политика, която да защитава националните интереси, без да създава усещания за следване на националистична линия. Важно за имиджа на една държава е грижата, която се полага за българските общности и за хората с българско самосъзнание в чужбина. В тази връзка има какво още да се направи като в значителна степен подпомагането и защитата на българските граждани в чужбина е задача на дипломатическите ни мисии. Относно българските общности в чужбина е важно да се изгради нова държавна политика като основен акцент трябва да бъде съхраняването на българския език и съзнанието за принадлежност към българската нация сред младото поколение.

В тази връзка външната политика трябва да осъществява не само директни инициативи за промотиране на имиджа на България (организиране на различни международни форуми), но и да действа индиректно – посредством съвместни усилия с български общности или отделни индивиди, вече трайно установили се в дадено чуждо общество. По този начин, показвайки как българите в чужбина не са само вредни за обществата, в които живеят, значително ще се подобри възприемането на

страната ни в редица държави. Относно българските общности в чужбина е важно да се изгради нова държавна политика, чийто основен акцент да е съхраняването на българския език и съзнанието за принадлежност към българската нация сред младото поколение.

В момента основен източник за информация за страната ни за тези, които не са идвали тук, са медиите. Те обаче нерядко представят българската държава в недотам положителна светлина. Ролята на външната политика на страната ни е да противодейства на този образ. За тази цел обаче трябва да се действа на две равнища – на ниво политически елит (тоест управляващи в дадена чужда държава) и на ниво народ.

На равнище политически лидери за да изгради положителен имидж на държавата, външната политика на България трябва да бъде последователна, с ясни приоритети – сред тях задължително грижа за българите в чужбина и засилване сътрудничеството със съседните ни държави. Трябва да се поддържа имиджа на страната ни като стабилизиращ фактор в един регион, в който, за съжаление, все още не са преодолени редица проблеми, резултат от разпада на Югославия. Външната политика на страната ни не трябва да е задължително конформистка, но не трябва и да е конфронтационна. Положителен ефект върху начина, по който държавата ни е приемана, би имал и ясният ангажимент за решаване на регионални проблеми.

Но не бива да забравяме, че реакциите на чуждите правителства по отношение на страната ни кореспондират на мнението на населението в тези държави за страната ни. Тоест, дори и един държавен лидер да изпитва много топли чувства към България, действията му няма да са ръководени от тези положителни емоции, ако той знае, че това ще му донесе политически негативи в собствената му държава. Тук водеща роля

за промотиране на българската държава пред другите народи може да има нашата култура.

Наистина задача на дипломите ни е да обрисуват един положителен образ на страната ни. Но тъй като живеем във време, когато случващото се в България няма как да остане тайна за останалата част на света (особено след възхода на социалните мрежи), е нужно да има покритие между думи и действителност. Защото ако, излъчвайки положителни послания, успеем да привлечем инвеститор или турист в България и тук той види коренно различна картина от това, което му е обещано и е очаквал, тогава ефектът ще е обратен на търсения. Затова, за да може да се изгради положителен образ на България пред света, е нужно първо да бъдат осъществени реформи вътре в страната ни, които най-после да доведат Прехода до неговия край и да превърнат България в модерна европейска държава.